

**UCHWAŁA NR V/37/19
RADY GMINY ŁOMŻA**

z dnia 31 stycznia 2019 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Sławomir Zacharczyk

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2019, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm).

2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na cele programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Rozdział 2. Cele programu

1. Celem głównym Gminnego programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych oraz nikotyny poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łomża oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie opieki alkoholowej oraz przeciwdziałanie narkomani i nikotynizmu poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

2. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków i nikotyny itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i integrację społeczną osób współuzależnionych.

3. W roku 2019 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków itp.;
- 3) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia, dożywiania dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek - według wskazań oferty);
- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;

- 7) wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;
- 8) wspieranie placówek zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi, poprzez dofinansowanie kosztów utrzymania, zakup materiałów edukacyjnych.

4. Integralną częścią programu jest rozpoznawanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów alkoholowych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, środowiskową, lecznictwo odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

Rozdział 3.

Zadania programu i sposób ich realizacji

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ustawami, w obszarze profilaktyki uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu, narkotyków i nikotyny.

CEL: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych:

Planowane działania:

1. Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne, zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

- 1) prowadzenie terapii;
- 2) organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych;
- 3) prowadzenie grupy wstępnej;
- 4) prowadzenie grupy zaawansowanej.

2. Rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego między innymi, poprzez:

- 1) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- 3) udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współ uzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, regionu, województwa;

- 4) rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- 5) inicjowanie interwencji kryzysowej;
- 6) udostępnianie materiałów na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych;
- 7) udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

3. Finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.

4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

5. Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej.

6. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

7. Refundacja kosztów pobytu na obozach, rekolekcjach, szkoleniach, seminariach abstynenckich, zajęciach terapeutycznych, grupach samopomocowych osobom uzależnionym – pod warunkiem utrzymania trzeźwości.

8. Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i środków psychoaktywnych.

9. Wspieranie środowisk wzajemnej pomocy typu AA i innych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

CEL: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin.

Planowane działania:

1. Podejmowanie przez Gminną Komisję rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno - motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

2. Prowadzenie w szkołach, przedszkolach, świetlicach środowiskowych działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców, spotkań terapeutycznych).

3. Współpraca merytoryczna z zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

4. Wspieranie pomocą psychologiczną i socjoterapeutyczną rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią, przemocą w rodzinie i trudnościami w zakresie opieki i wychowania.

5. Konsultacje dla dzieci i młodzieży potrzebujących pomocy psychologicznej.

6. Uruchamianie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej.

7. Organizowanie grup wsparcia dla osób po zakończeniu programu leczenia w placówce odwykowej.

8. Wspieranie pracy zespołu, o którym mowa w pkt.3, udzielającego pomocy dzieciom i rodzinie z problemami wynikającymi z uzależnień, w szczególności w zakresie współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

9. Finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej (m.in. dla członków GKRPA, nauczycieli, policji, zespołu interdyscyplinarnego i innych osób przeciwdziałających szeroko rozumianej patologii społecznej).

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

CEL: zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych substancji uzależniających.

Planowane działania:

1. Tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:

- 1) współpraca z placówkami oświatowymi oraz opiekuńczo-wychowawczymi;
- 2) współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki na terenie gminy;
- 3) działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków dla nieletnich;
- 4) wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się;
- 5) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do całej populacji gminy, wdrożenie ogólnopolskich i regionalnych kampanii, mających na celu zapoznanie społeczeństwa z zagrożeniami oraz skutkami medycznymi i prawnymi związanymi z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, oraz stosowaniem przemocy w rodzinie;
- 6) realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych, przez certyfikowanych pedagogów, trenerów, dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka;
- 7) przeprowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców gminy;
- 8) prowadzenie kampanii edukacyjnych na terenie gminy, udział w kampaniach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim;
- 9) propagowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości, bez narkotyków i nikotyny poprzez propagowanie pozytywnych wzorców zachowań, w tym umiejętność spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- 10) zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych dla instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień na terenie Gminy Łomża;
- 11) współorganizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i letnich połączonych z programem profilaktycznym;
- 12) organizowanie konkursów gminnych mających na celu bezpieczny styl życia (konkurs dotyczący ruchu drogowego);
- 13) organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia;
- 14) współorganizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia;
- 15) prowadzenie innych zadań wynikłych w trakcie pracy profilaktycznej.

2. Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo-rekreacyjnymi i edukacyjnymi:

- 1) wspieranie organizacji lokalnych imprez rozrywkowych i sportowych, promujących bezalkoholowe przedsięwzięcia;

- 2) organizacja niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, rekolekcje trzeźwościowe, imprezy okolicznościowe – Dzień Dziecka, Choinka Noworoczna, itp.) mających wyraźny cel profilaktyczny, eksponujący kulturalny i sportowy, aktywny i zdrowy styl życia;
- 3) organizacja imprez sportowo - rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym;
- 4) dofinansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, m.in. poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami programu profilaktycznego;
- 5) dofinansowanie działań ośrodka profilaktyki obejmującego teren działania gminy.

3. Edukacja zdrowotna:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków i nikotyny dla konsumenta i ich otoczenia;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, brania narkotyków i palenie papierosów przez dzieci i młodzież;
- 3) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkotykowym;
- 4) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

4. Organizowanie i prowadzenie świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych, wspartych programami profilaktycznymi.

CEL: prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i rozwojowych wobec dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.

Planowane działania:

- 1) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury, gadżetów itp.) z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i bezpieczeństwa w zależności od potrzeb i możliwości finansowych;
- 2) zakup pomocy i sprzętu, niezbędnego do prowadzenia zajęć w świetlicach;
- 3) finansowanie bieżącej działalności świetlic.

5. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

CEL: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa.

Planowane działania:

- 1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców;
- 2) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 3) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu;
- 4) dokonywanie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych.

6. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

- 1) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 2) działania edukacyjne.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

CEL: poszerzanie i urozmaicanie działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

- 1) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, itp.) organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu;
- 2) współpraca z mediami;
- 3) współpraca z instytucjami, organizacjami prowadzącymi działania wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień mającymi na celu promocje zdrowego stylu życia i propagowanie trzeźwych zachowań, finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży na podstawie przedłożonych projektów profilaktycznych;
- 4) organizowanie i prowadzenie świetlic środowiskowych, dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym;
- 5) doposażenie szkół i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć mających wyraźny cel profilaktyczny;
- 6) wspieranie ośrodków profilaktycznych obejmujących teren działania gminy.

V. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

CEL: ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego oraz integracja społeczna.

Planowane działania:

Realizowanie zadań związanych z integrowaniem ww. osób ze środowiskiem lokalnym poprzez:

- a) współfinansowanie kosztów reintegracji społecznej uczestników Centrum Integracji Społecznej, (współfinansowanie uczestnictwa w warsztatach),
- b) prowadzenie innych działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, i ich rodzin.

VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym;
- 2) wydawanie opinii zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy;
- 3) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

Rozdział 4.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia uzyskiwanego z pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy, a ustalonego z właściwymi przepisami za:

- a) udział w posiedzeniu i pracach komisji;

b) przeprowadzanie kontroli przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (w jednym dniu kontrola przynajmniej 3 punktów). Kontroli dokonuje Komisja w składzie przynajmniej trzyosobowym.

2. Wynagrodzenie za pracę w komisji będzie wypłacane na koniec miesiąca za wszystkie spotkania odbyte w danym miesiącu na podstawie listy obecności.